

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za štiri leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge tujevstrijke 6 K. Kdor hoče sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopoklija do odpovedi. — Udje „Katoškovega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne politvrste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust, inserat se sprejemaj do srede zjutraj. — Ne zapre reklamacije so poštnine proste.

Veleizdajalci med Nemci.

Judeži Iskarjoti med Nemci so pridno na delu. Našo lepo avstrijsko domovino hočejo spraviti pod kapo surovega Prusa. Prejšnje čase so lovili kaline s slavljenjem Bismarka, ki je ustvaril z železom in krvjo nemško cesarstvo iz mnogoštevilnih nemških držav. Le Avstrija si je ohranila še samostalnost. Spomine na te čase, ko so vede in nevede lovili med Nemci izdajalce z Bismarkom, najdemo tudi po naših mestih. Celje ima svoj Bismarkov trg, istotako Cmurek, Maribor ima Bismarkovo ulico, istotako Ptuj. Marsikateri nemški prenapetnež pa še nosi izza časov svoje fantalinske dobe na urini verižici ali na zavratnici podoba Bismarkovo.

Ko je Bismark umrl, ni imelo več njegovo slavljenje dovolj privlačne moči. Za to so prišli oni, ki hočejo iz Nemčije in Avstrije napraviti skupno državo — Vsenemčija bi se naj imenovala — in katero bi naj vlada nemška cesarska rodovina Hohencolerev, z novo vabo. Izdali so geslo: Samo kdor je protestant je pravi Nемеc. Nemška cesarska rodovina Hohencolerev in večina prebivalstva v nemškem cesarstvu, se namreč pripoznavajo k protestantovski krivoveri. Da bo pruska piketahauba rajši sprejela naše avstrijske Nemce pod svoje varstvo, zato bi naj že prej postali protestantje.

Pristaši politične struje, ki bi rada imela, da se naši katoliški cesarski hiši Habsburžanov vzame Avstrija in se prikloni Nemčiji, se imenujejo Vsenemci. Tudi na Spodnjem Štajerskem imamo med Nemci in nemškutarji veliko te politične golazni. Kakor drugod, tako so ti ljudje tudi pri nas začeli širiti protestantovsko gibanje in pripravljati tla za izgon Habsburžanov in za pogin Avstrije. Ni ga mesta in ni ga trga na Spodnjem Štajerskem, v katerem bi ne nastavili ti nemški izdajalci naše skupne domovine svojih protestantovskih mrež. Nekateri se vjamejo iz nevednosti v mreže, drugi, in teh je večina, se dajo sami radi vjeti. Izdajalci so, izdajalci domovine in vere.

Največ pristašev dobivajo protestantski Vsenemci med komiji nemških trgovcev in med pomočniki nemških obrtnikov. Potem slede dijaki. A dogaja se tudi, da se celo izmed uradništva in oficirjev nekateri ne vpišejo v protestantovske cerkev iz notranjega prepričanja, ampak iz izdajalskih nagibov. To je znamenje, da je med nemškim uradništvom v Avstriji, posebno na višjih lestvicah, mnogo gnjilega, kajti sicer bi ne mogli pripuščati tega versko-političnega izdajalskega protestantovskega gibanja celo med sodnim, finančnim in poštnim uradništvom.

PODLISTEK.

Kaj je novega?

(Píše Klepetljša).

Oh ja, saj pravim, čim dalje časa človek živi in čim več sveta obhodi, tem več vidi, sliši in ve. Saj tako vem, da me poznate, potovka sem, stara Francoska Micka, mi pravijo — no, pa še ni take sile, s vsako mlado se še grem — oh, kdo bi me pa ne poznal, še otroci me poznajo, ki šele komaj govore, in ki še niso bili dalje, kakor od hiše do hleva. No, pa oni gospodje, ki tam v Mariboru bukvice in časopise pišejo in tiskajo, onim ni zameriti, če me ne poznajo, saj vedno čepijo doma med tistim papirjem in nikamur ne gredo po svetu med ljudi, da bi kaj zvedeli, se jetika se jih bo lotila, naj meni verjamejo. No, pa če jih nihče ne povabi, naj se pa enkrat pri meni oglase, ljudje jim bodo že povedali, kje me morajo iskati. Sedaj po Božiču enkrat, ko bom praseta zaklala, da bom mogla kaj boljšega pred nje postaviti, saj vem, da so bolj mesa navajeni, gotovo si ga najmanj vsako nedeljo privoščijo; jaz pa le juhico, ta me pokonec drži; pa še zvedeli bodo kaj pri meni, da bodo lahko več v časopise natiskali. Saj bodo sedaj ženitve, pa še kakšne druge novice jim bom povedala. Moj Bog svatov! Saj mi še verjeli ne bodo; Štepec, Brdenov, Ograjenov, Jakov, Jaronov, onegov — no, pa kaj bi, bodo že potem zvedeli. Za neveste tudi vse vem; pa le naj gotovo pridejo, bodo vse zvedeli. Oh, svet je že tako čisto narobe, vse gre križ kraž. Mo-

Med Slovenci si nemški izdajalci ne upajo nastopiti naravnost z agitacijo za verski odpad. Temveč Slovence je treba najprej ponemškutariti, šele, ko so postali nemškutarji, so zreli, kakor za vsako zlobnost, tako tudi za verski odpad. To nalogo predpriprave je prevzel na Slovenskem ptujski „Štajerc“. Četudi ne naravnost, toda po ovinkih pripravljajo Slovence za nemške veleizdajalske namene. V njegovih vrstah čitamo pogosto slavospeve na protestantske voditelje. Mnogi morda ne razumejo, kam peljejo „Štajerčevi“ migljaji, toda kdor pozna vsenemško politično kuhinjo, oni ve, da je štajercijanstvo le predpriprava za izdajalstvo domovine, cesarja in vere, za popolno veleizdajo.

Kdor se hoče ogniti nevarnega vrtinca, ki preti z veleizdajalsko smrtjo, naj se varuje „Štajerca“ in vseh nemških verskih odpadnikov. Kjer je kuga, tje se ne hodi!

Politični ogled.

Mala politična naznanila.

Dne 22. februarja: Nevarnost vojske med Kitajsko in Rusijo je za enkrat odstranjena. Kitajska se je uklonila zahtevam Rusije in obljubila, da bo skrbela za varnost ruskih podanikov, zlasti trgovcev, v vsakem oziru. — Sirijo se vesti o slabem zdravstvenem stanju črnogorskega kralja Nikite. Uradno se pa zatrjuje, da so vse tozadevne novice neresnične.

Dne 23. februarja: Spor v avstrijski socialni demokraciji se vedno veča. Nasprotja med češkimi in nemškimi socialnimi demokrati so že tako huda, da so oni češki sodrugi, ki gore za popolno zvezo z nemškimi, sklenili pretrgati vsako zvezo z onimi češkimi nacionalisti, ki hočejo samovoljno češko socialno demokracijo. — V turški zbornici je prišel na dnevni red državni proračun. Kaže velik primankljaj. — V državni zbornici združenih ameriških držav je bil sprejet načrt za mornarico, po katerem bo treba šteti ameriškimi davkoplačevalcem okrog 200 milijonov za nove ladje.

Dne 24. februarja: V Perziji je nastal zopet mir. Ruski poslanik je naznanil uradno perzijskemu zunanjemu ministru, da so se umaknile ruske čete iz onih delov dežele, kjer so bili nemiri. — V parlamentu Združenih držav v Ameriki je prišlo do velikih preprirov. Dva poslanca sta se spozabila celo tako daleč, da sta šla s pestmi eden na drugega.

Dne 25. februarja: Na Francoskem je vzbuhnila čez noč ministrska kriza. Nekaterim se

zdi sedanje Briandovo ministrstvo še premalo protiversko, zato so nastopili proti njemu. Odstop uradno sicer še ni potrjen, pa zatrjuje se, da bo. — Med srbskim vojnim ministrom in nemškim poslanikom v Belgradu je prišlo do spora. V skupščini je vojni minister v nekem govoru osebno napadel nemškega poslanika s tem, da mu je predbacival okoriščevanje pri naročilih za srbsko vojsko. Minister bo moral odstopti.

Dne 26. februarja: Danes je ravno petdeset let, odkar smo dobili državni zbor. Ni bil seveda sestavljen tako, kakor je sedaj. Imel je sicer gosposko in poslansko zbornico, toda v zadnji so bili samo zastopniki izvoljeni od deželnih zborov. Štajerske Slovence je zastopal poslanec Hermann, ki je bil rodom Nемеc, a pošten mož. — Danes praznuje tudi bolgarski kralj Ferdinand svoj 50. rojstni dan. Kot knez je prišel na Bolgarsko dne 14. avgusta 1886; l. 1908 se je pa proglasil za kralja. — Listi pišejo, da bo dobila Kitajska ustavo, toda radi vseh predpriprav se parlament ne bo otvoril pred letom 1917.

Dne 27. februarja: Odstop Briandovega ministrstva je sedaj tudi uradno potrjen. Kdo bo naslednik, se še ne ve. Imenujejo se različna imena. Protiverska politika se bo gotovo še ostreje nadaljevala kakor dosedaj. — Na Turškem so razmere vedno bolj zamotane. Nova mladoturška vlada ni prinesla zboljšanih razmer, ampak vstvarila še slabše. V ministrstvu se pojavlja ena kriza za drugo. Sedaj se poroča o demisiji ministrskega predsednika.

Dne 28. februarja: Kakor je bilo pričakovati, je podal srbski vojni minister radi svojega spora z nemškim poslanikom ostavko, ki bo sprejeta. S tem bo zadeva poravnana. — Na Kitajskem se zopet javlja gibanje proti vladarski hiši. Če bi prišlo do spremembe na prestolu, bi znalo vzbuhniti tudi preganjanje tujcev.

Dne 1. marca: Pri volitvah za državno zbornico na Rumunskem so zmagali konservativci. Dosedanja liberalna večina je popolnoma poražena. Njen voditelj Bratianu je podlegel. Volilni boj je bil zelo vroč. — Novo francosko ministrstvo še ni sestavljeno. Proticerkveni listi zahtevajo, da se mora začeti znova s hudo protiversko politiko. — Med Turčijo in Grško so razmere zopet nekam napete.

Dne 2. marca: Govori se, da bo stopil bosensko-hercegovski deželni predsednik general Varesanin v pokoj. Mož je star 70 let in je že pred časom vložil prošnjo za vpokojenje, toda ne morejo mu najti primerne naslednika. — Ministrska kriza na Francoskem je rešena. Ministrski predsednik je postal senator Mouis, ki je zelo nesamostojen človek in bo sa-

horske bukvice smo že tudi dobili; je kaj lepo branje notri! Bi že bilo, pa le za mlade ljudi, bi rekla, da ni, se še tako preradi imajo, potem pa če kaj takega bere, je pa čisto preč. Saj vemo, kaj se vse godi, ta ima to, ona tega, pa vse je še čisto mlado, mesto da bi počakalo; zakaj sem pa jaz? No, tak me naj pa pridejo obiskat! Pa srečno!

Ja, za božjo voljo, kmalu bi bila pozabila, to jim pa že še moram povedati. Prvi dan sem šla iz Celja; precej jaje sem tisti dan v Celju prodala; o, jajca so sedaj draga, kdor jih imal dobi veliko za nje, kdor jih pa nima, jih mora pa drago plačati, je že tako. No, pa jaz jajca kupujem in prodajam, veliko nimam zraven, kakor razni jajčji baroni po Slovenskem, pa nekaj je le, hvala Bogu! Nimam čisto praznih rok, saj veste, mama so mi zapustili to-le beračijo, pa še dolga je bilo na njej, da se Bogu smili. Dolga se pa boj, ko hudega s pekla. Jaz pa se imam jajcem zahvaliti, da nimam več dolga, še nekaj na stran lahko dam za stare dni, ali pa če še kaj drugega pride, Bog ve, saj še nisem tako stara. Saj dedci kar letajo za menoj, jaz pa ne maram nobenega Vsak je vesel, če sme z menoj spregovoriti kakšno besedo. Če bi jim, vi gospodje v Mariboru, kdo pravil, da mene nobeden noče, nič mu naj ne verjamejo, on laže. Bodo že potem videli, ko me obiščejo, da še nisem tako stara, in nekaj denarja tudi imam. Sicer pa tako ne bom več dolgo, seboj pa hiše, vrta in njive tudi ne bom nesla, možila se pa tudi menda ne bom, če si še kako ne premislim, saj je še vedno čas. Če je človek malo varčen, si prav lahko nekaj prihrani. Mi prigravarjajo, da bi se v Celje vozila po vlakcu, jaz pa že ne, bi se mi še zmešalo na tistem zlodeju, jaz že ne

vem, Bog nas varuj, če so po pošteni poti znašli tisto lukomatijo. Pa pravim, če so Bog pa jegri hodili peš, zakaj bi pa jaz ne; kaj pa to vsak dan iz Laškega v Celje, to ni tak križ, saj imam pri tem tudi zaslужenje na onem svetu. Sicer pa tudi Bog ve, da nisem slaba, lažem ne, kradem ne, vbijam ne in obrekujem tudi ne. Kakšen je pa drugi svet dandanašnji, saj se vidi. Mlade deklinice bi moral človek z bičem v cerkev goniti, v gostilnicah se jih pa več vidi, ko dedcev. Jaz pa dajem Bogu, kar je božjega, in vsakemu, kar je njegovega.

Če bi me prišli obiskat, tako vem, da se bodo peljali z vlakom, ker imajo bolj slabe noge, tak pa naj izstopijo na Laškem. A tam ni potem peš daleč k meni. Jaz pridem v štirih urah, oni bodo pa že štiri in pol rabili.

Da, ko sem tako dobro prodala oni dan jajca v Celju, pa se napravim proti domu; oh, mrzlo je bilo, pa snežilo je; zimo imamo že, zimo. Smo jih že toliko prestali, bomo še to. Bog svojih ne zapustijo. Pa stopam po cesti, pa jaz ne hodim rada v gostilne, Bog me naj jih varuje; na kakšnem božjem potu kakšno juhico, to mi dobro dene, drugega pa že ne. Zapravljati je greh. Oni dan sem pa le morala v gostilno, saj vam je znana Ježova gostilna, pa nisem šla pit; natakariči Mari sem nesla škrabulček in ru-deč trak za mačko za na vrat. Eh, Mari so dobra ženska, maček imajo in psov, da jih ne presteješ, dobro srce imajo, dobro. Pa vse redijo in hranijo. Sami od svojega si odtrgajo, da tej ljubi živinici dajo. Oh, kar solze mi stopijo v oči, ko vidim, v kakšni ljubezni mačke pa psi iz Marijinega kroznika jedo. To je usmiljenost, to je ljubezen. Pa le eno črno mačo, ki